

NYNÄSHAMNS NATURSKOLAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2020

INLEDNING

Nynäshamns Naturskola startade sin verksamhet 1988 och lokalerna ligger ute på Sjöudden vid sjön Muskan i Ösmo. Naturskolan tar emot barn/elever från 5 års ålder upp till 15 år från hela Nynäshamns kommun. Naturskola är inte en plats utan ett arbetssätt som bygger på utomhusbaserat lärande. Skolklasserna har en naturskoledag per läsår. Då bedrivs det ett undersökande arbetssätt kring ett tema. Inför varje naturskoledag förbereds klassen av sin lärare, därpå sker efterarbete på hemskolan. Varje årskurs har sitt eget tema t.ex., småkryp och biologisk mångfald, däggjurens sinnen, forntida teknik, elden samt teknik och hållbar framtid. *Genom att på ett tidigt stadium vara ute mycket i naturen grundläggs en känsla för naturen. Det i sin tur ger en grund att vilja värna vår natur och förstå våra miljöproblem.*

ANSTÄLLDA

Under året var Mats Wejdmark anställd 100 % som naturskoleföreståndare för Naturskolan fram till 30 september. Den 1:a oktober gick Mats i pension. Robert Lättman-Masch har varit anställd 100 % som naturskolelärare och sedan 1:a oktober är Robert naturskoleföreståndare. Ny medarbetare rekryterades under hösten. Under 2020 har Naturskolan varit en resurs inom Barn- och utbildningsförvaltningen och legat organiserad under skolchefen.

Praktik, elevpraktik och arbetsträning

Från februari har en person arbetstränat på Naturskolan. En gymnasieelev har praktiserat (APL) på Naturskolan under både vår- och hösttermin. Ytterligare en gymnasieelev hade sin APL under vårterminen. Men p.g.a. pandemin försvann många dagar under våren då gymnasiet hade distansundervisning.

KLASSER

Klasserna kommer till Naturskolan en gång per läsår. Antalet syns nedan. [Till fotoalbum.](#)

Tid	Antal klasser/grupper	Antal elever/barn
Vårtermin 2020	40 st	Ca 1000
Hösttermin 2020	63 st	Ca 1575
Totalt	103 st	Ca 2575

Följande teman gällde för de olika årskurserna under läsåret:

5 år	Småkryp på land
F-klass	Skatan
Åk 1	Småkryp och biologisk mångfald
Åk 2	Däggjurens sinnen
Åk 3	Forntida teknik
Åk 4	Samarbete, matematik och problemlösning
Åk 5	Elden
Åk 6	Teknik och hållbar framtid
Åk 9	Kvävets väg genom en våtmark
Grundsär 1-6 + 7-9	Naturen
Gymnasiesär	Naturen

Elever i årskurs 3 ska precis få smaka av stenåldersbrödet som de själva malt mjölet till och som gräddats över elden som de själva gjort upp.

Nynäshamns Naturskolas hus på Sjöudden i Ösmo i Nynäshamns kommun.

Mats Wejdmark

Robert Lättman-Masch

Ur fotoalbumet. Åk 5 försöker göra upp eld med flinta, fnöske och eldstål.

KURSER

Kurser/föreläsningar/workshops som arrangerats av Nynäshamns Naturskola under året.

Vårtermin 2020				Hösttermin 2020			
Kurs	Kurslängd timmar	Faktisk tid timmar	Antal deltagare	Kurs	Kurslängd timmar	Faktisk tid	Antal deltagare
Workshop Matematikbiennalen i Växjö	45 min	4	8	Leka och lära naturvetenskap och teknik ute, förskola Huddinge	2	6	40
Lavar och mossor. NKC Nynäs, Barn – och fritidsprogrammet	4	8	16	NO, teknik, svenska, matematik ute. Västra ekoskolan	6	12	10
Växter och djur. NKC Nynäs, Barn – och fritidsprogrammet	3	6	25	Utematte och utemiljö, förskola Huddinge	2	6	40
Totalt VT	1,3 dgr	3 dgr	49	Totalt HT	1,7 dgr	4 dgr	90
Totalt 2020	Ca 3 dagar (= ca 7 dagar faktisk tid) och 140 deltagare						

Kommentar: 6 timmar är heldag. Heldagskurser ges kl 9-12 och kl 13-16 med lunch däremellan. Med **faktisk tid** menas kurs inklusive förberedelser, planering och resa. I förberedelser ingår korrespondens inför kursen t.ex. offert. I planering ingår att skapa kursupplägget, i vissa fall att skapa en Power Point eller annan presentation, dokumentation eller annat kursmaterial.

I Växjö i januari hölls workshop utomhus om hur lärare kan arbeta med geometri och hållbar samhällsutveckling.

På Glömsta förskola hölls två kurser under hösten, framflyttade från våren p.g.a. corona. NO och teknik, matematik och utemiljön var i fokus ute på gården.

I februari hölls två kursdagar för barnomsorgsprogrammet på NKC med fokus på biologisk mångfald.

På Västra ekoskolan var NO och teknik, matematik och svenska i fokus under en heldag ute på skolgården.

UTVECKLING AV TEMAN, LÄROMEDEL OCH KURSER

Leka och lära naturvetenskap och teknik ute

Nynäshamns Naturskola har skrivit boken *Leka och lära naturvetenskap och teknik ute* tillsammans med Naturskolan i Lund. Förskola och förskoleklass är målgrupp. Denna utomhuspedagogiska metodbok trycktes sommaren 2014. Boken köptes genom kompetensmiljonen in till alla förskolors avdelningar i Nynäshamns kommun HT 2014.

- Under 2020 släpptes reviderad upplaga av boken bl.a. med anpassning till Lpfö 18.
- Under 2020 har översättning av boken till kinesiska pågått.

Övningar i bakfickan

En pocketbok med favoritövningar som inte kräver något material har skrivits av Upplandsstiftelsens Naturskola i samarbete med Falu och Nynäshamns Naturskola. Den släpptes 2013.

Att lära in matematik ute

2005 kom boken "*Att lära in matematik ute*", den första i serien *Att lära in ute*. Boken har även översatts och getts ut i Lettland under titeln "*Matematika Mezä*". Delar av boken finns också på ryska, estniska och finska. Boken har utgått.

Under 2011 och 2012 reviderades boken av Nynäshamns Naturskola, Upplandsstiftelsens Naturskola och Falu Naturskola. Resultatet blev en ny bok med 100 nya övningar: *Att lära in matematik ute 2*. Den släpptes i augusti 2012. Naturskolan får böcker som betalning från förlaget vilket innebär att dessa böcker kan ingå som kurslitteratur vid försäljning av Naturskolans kurser.

Leka och lära matematik ute, förskolan

2007 kom boken "*Leka och lära matematik ute*". Nynäshamn Naturskola har skrivit boken tillsammans med Upplandsstiftelsens Naturskola, Falu Naturskola och två utomhuspedagoger från Uppsala resp Öland. Boken har översatts och getts ut på danska, engelska och japanska.

- Under 2020 har boken släppts på koreanska i Sydkorea.

Att lära in svenska ute

Nynäshamns Naturskola har tillsammans med utomhuspedagoger från Älvkarleby, Uddevalla, Skärholmen, Södertälje och Lund skrivit boken "*Att lära in svenska ute*". Boken släpptes i oktober 2010 och reviderades 2016.

Att lära in SFI ute

En ny bok, med utgångspunkt från *Att lära in svenska ute* anpassad för SFI släpptes 2019.

Att lära in ute året runt

Nynäshamns Naturskolas egen bok "*Att lära in ute året runt*" som släpptes 2008 används som obligatoriskt läromedel inom olika kurser på flera lärarhögskolor i Sverige däribland Stockholms Universitet och högskolorna i Malmö, Halmstad, Umeå och Kalmar. Boken delades ut till samtliga lärare i Nynäshamns kommun när den släpptes 2008.

I december 2014 trycktes den på ryska med hjälp av ideella krafter. Under 2017 blev boken på finska klar och släpptes i Finland.

- Ett av kapitlen i boken har översatts till kinesiska och har under 2020 bearbetats för att ingå i en bok som ska släppas i Kina.

Outdoor Teaching

Förlaget som gör layout, trycker, lagrar och säljer böckerna heter Outdoor Teaching och ligger i Vimmerby.

www.outdoorteaching.com

NATURSKOLAN INFORMERAR OM HÅLLBAR UTVECKLING

Varje elev som kommer till Nynäshamns Naturskola får en HUT-folder (HUT=Hållbar utveckling) i form av ett vikt A4-papper att ta hem till sina föräldrar. Syftet med HUT-foldern är att informera föräldrarna om att deras barn har varit på naturskolan och att fotografier finns på Naturskolans hemsida. Då kan föräldrar och barn samtala om vad som hänt under dagen. Eleverna får på detta sätt en möjlighet att **reflektera** vilket är en mycket viktig del av lärandeprocessen. Även föräldrarna kan på detta sätt lära sig nya saker om det aktuella ämnet.

Varje HUT-folder innehåller ett tema, ett nytt för varje år, med information om en viktig miljöfråga eller annat som har med hållbar utveckling att göra. Fokus ligger på vad eleverna och deras föräldrar kan göra för att **bidra till en hållbar utveckling**. HUT-foldern trycks i ca 2500 - 3000 ex och skrivs ut på Naturskolans skrivare. Om alla elever som får foldern, tar del av den genom att läsa den eller diskutera den med sina föräldrar och om alla föräldrar läser den innebär det att nästan **30% av Nynäshamns befolkning** får denna information. [Se HUT foldrar](#)

- Med 2020 års folder försökte vi uppmärksamma de 17 globala målen.

Teman för HUT-foldrarna hittills:

- Nynäshamns Naturskola	- Mat	- Ekosystemtjänster	- Biologisk mångfald
- Spara energi	- Varför Naturskola?	- Planetens gränser	- Fysisk aktivitet
- Miljömärkning	- Grön Flagg	- Mat och svinn	- Globala målen
- Vatten och avlopp	- Ekologiska fotavtryck	- Kläder	

LEARNING FOR FUTURE

Under våren beslutade skolornas rektorer att arbeta med de globala målen under rubriken **Learning for future** efter förslag från Naturskolan. Namnet har utgångspunkt i *Fridays for future*, men med detta namn trycker vi på lärandet i skolan och inte på skolstrejk. Tanken är att det ska vara **positiva handavtryck** där eleverna visar **handlingskraft** för att motverka de negativa ekologiska fotavtrycken som är för stora, särskilt i Sverige.

- Ett **kontaktnätverk** inom Learning for future startades under hösten och Naturskolan sammankallade till en första digital träff i november. Syftet är att ta lärdom av och peppa varandra och sprida goda pedagogiska idéer.
- En digital föreläsning med introduktion till de globala målen togs fram av Globala skolan på uppdrag av Naturskolan under hösten.
- En logo togs fram av Naturskolan och godkändes av rektorena. Kommunikatörer med kunskap om kommunens nya grafiska profil anpassade logon efter nya profilen.

GRÖN FLAGG

Naturskolan finns som resurs för att informera och stimulera skolor och förskolor att arbeta med Grön Flagg. Det är Håll Sverige Rent som administrerar och utmärker skolor och förskolor i hela landet. Naturskolan informerar på nätverksträffar, planeringsdagar och personalkonferenser för de förskolor och skolor som önskar.

Grön Flagg är ett mini-miljöledningssystem där en miljögrupp bildas och bestämmer sig för tre utvecklingsområden som man vill arbeta för under minst ett halvår. Det finns sju olika teman; närmiljö, klimat och energi, vattenresurser, livsstil och hälsa, konsumtion, kretslopp och kemikalier. Efter godkänt arbete tilldelas skolan eller förskolan ett diplom och en flagga. Sen gäller det att sätta upp nya mål för att få behålla flaggan. Aktuell information om vilka som arbetar med Grön Flagg finns på www.hsr.se. Klicka på Grön Flagg och på "vi som är med".

- I slutet av 2020 var 10 av 17 kommunala förskolor aktiva och 2 av 8 skolor aktiva i arbetet med Grön Flagg.

Enligt Nynäshamns lokala miljömål ska 100 % av skolorna och förskolorna vara certifierade enligt Grön flagg eller liknande 2020.

PROJEKT OCH KAMPANJ

Förskolornas och skolornas utemiljöer – en bakgrund

Förskolegårdsprojektet startades 2001. Syftet var att utveckla förskolegårdarna inom Nynäshamns kommun så att de kan bidra till att barnen får nära naturupplevelser och ökad kunskap om ekologi, kretslopp, växter och djur, men också att fylla barnens behov av motorisk träning, lek, god hälsa, upptäckarglädje, kreativitet, lugn och ro. Med tiden kom även skolornas gårdar med i projektet.

I Barn- och utbildningsnämndens **investeringsbudget** för 2003-2006 fanns skol- och förskolegårdsprojektet med som en post och pengarna blev ett lyft för arbetet med gårdarna.

Det nya **skol/förskolegårdsprojektet** tog vid där det förra projektet avslutades. Projekttiden var 2004-2006. Målet med projektet var att alla förskolor och skolor inom Nynäshamns kommun skulle arbeta aktivt med att utveckla sina gårdar både kortsiktigt och på lång sikt.

SPRING

Under 2007 föddes det unika folkhälsoprojektet SPRING (Skugga Pedagogik Rörelse I Natur- och Gårdsmiljö) som påbörjades 2008 och avslutades 2011. Kompletteringar gjordes under 2012. Information finns på www.nynashamnsnatskolor.se/spring

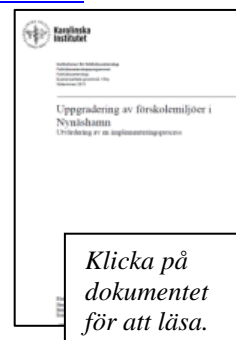

Syftet med SPRING var att utforma utemiljöer vid förskolor och skolor som stimulerar till fysisk aktivitet, skyddar mot skadlig UV-strålning, ökar koncentrationsförmågan hos barnen och att använda utemiljöerna pedagogiskt. **Sex förskolor och fyra skolor deltog i projektet.**

Det långsiktiga målet med projektet var att det skulle integreras i ordinarie verksamhet i kommunen, att de aspekter som SPRING bygger på ska tas i beaktande då nya förskolor byggs och när underhåll av förskolegårdar och skolgårdar genomförs.

SPRING-idéerna och kunskaperna från projektet lever vidare i allt Naturskolan gör som har med skolornas och förskolornas utemiljöer att göra. Nu finns flera av de kriterier som SPRING-projektet byggde på med i [Boverkets allmänna råd](#).

Carolina Altin skrev ett examensarbete (15hp) i folkhälsovetenskap med rubriken *Uppgradering av förskolemiljöer i Nynäshamn. Utvärdering av en implementeringsprocess*. Under rubriken **Upgrading Preschool Environment in a Swedish Municipality: Evaluation of an Implementation Process** publicerades artikeln också på *ansedda SAGE Journals* med Mats Wejdmärk och Robert Lättman-Masch som medförfattare. Tidskriften är indexerad i både Pubmed och i Web of Science vilket är en kvalitetsstämpel. Under 2015 utsågs artikeln också att vara s.k. CHES-artikel (Certified Health Education Specialist) i julinumret av *Health Promotion Practice*. Detta är ytterligare en kvalitetsstämpel på artikeln.

Lärmiljöprojektet

Under våren 2018 startades Lärmiljöprojektet - ett skolgårdsprojekt med lärande och rörelse i fokus. Det har också varit ett **socialt projekt** där en elev i åk 9, som hamnat snett i tillvaron, har praktiserat och genom detta kommit in på gymnasium. En vuxen har också arbetstränat på Naturskolan och varit mycket involverad i arbetet med skolgårdarna. Naturskolan har varit projektledare.

I augusti 2018 anställdes Janne Jonsson i projektet för att arbeta med de konkreta uppgifterna. Syftet med projektet är att **skapa hälsofrämjande lärmiljöer i enlighet med Boverkets allmänna råd** (Allmänna råd om friytor 2015). Fokus har legat på att skapa miljöer som underlättar undervisning utomhus inom olika ämnen och som stimulerar till fysisk aktivitet.

- Läs [nyhetsbrevet](#) som släppts under projektets gång med information om vad som hänt under 2020. Här finns också korta filmer.
- När 2020 gick mot sitt slut avslutades projektet och arbetet går fr.o.m. januari 2021 vidare kontinuerligt genom **Lärmiljöutveckling** som inte drivs i projektform.
- 12/3 besiktigades installationerna på Gröndalsskolans skolgård, 4/6 på Svandammsskolan och 3/11 på Sunnerbyskolan.
- Invigning 30/4 av Gröndalsskolans aktivitetspark (Corona-anpassad).
- Robert intervjuades i **P4 Stockholm** 10/9 med anledning av asfaltsmålingarna som gjorts under sommaren, men också med anledning av [filmerna](#) med Råven Räv och Carl von Linné.

Detta har hänt i Lärmiljöprojektet under 2020
Gröndalsskolan

Aktivitetsparken för åk 4 - 9 på Gröndalsskolan invigdes 30 april. Bandet klipptes av Janne Jonsson vid flera tillfällen eftersom alla elever inte kunde samlas samtidigt p.g.a. pandemin.

En del av Gröndalsskolans aktivitetspark.

Hästhinder triggas igång rörelseglädjen hos eleverna.

Modellen av korsspindeln med design av Robert på Naturskolan.

Svandammsskolan

Janne med praktikanter arbetade utifrån modellen direkt på plats och här syns korsspindeln med sina åtta ben och åtta ögon. Längden är ca 7 meter.

Den "kreativa kvadraten" som är fylld med löst material som är spill från projektets olika byggen. Här kan eleverna fritt använda sin kreativitet och använda hela kroppen i skapandet.

I början av höstterminen startades arbetet med aktivitetsparken på Sunnerbyskolan. Här syns en stock där formen utnyttjats till fantasifulla figurer.

En ramp att hoppa från eller uppleva och reflektera över en av de enkla maskinerna: det lutande planet.

En armgång med tvärribbor av rep.

Ett upp och nervänt träd. Vad det ska föreställa bestämmer eleverna.

Sunnerbyskolan

En tunnel där eleverna behöver använda sig av en av de motoriska grundformerna; krypa eller t.o.m. åla.

Precis som Svandammskolan fick Sunnerbyskolan en korsspindel på skolgården.

LÄRMILJÖ
PROJEKTET

Ett väsen.

En bäver intill en bäck av blåmålad asfalt.

Sommarjobb inom Lärmiljöprojektet

Under sommaren 2020 var Janne Jonsson handledare för sommarjobbade ungdomar under två perioder, alltså totalt sex veckor. Redan under vintern hade förberedelser gjorts genom att ta fram ett häfte med olika idéer kring asfaltsmålningar med utgångspunkt från traditionella lekar, men också från våra kursplaner. Utifrån häftet och utifrån vad elever och lärare önskade sig målades sedan olika typer av målningar på alla skolornas skolgårdar under sommaren.

En spindel i nät för spindelkull.

Klassisk bokstavorm.

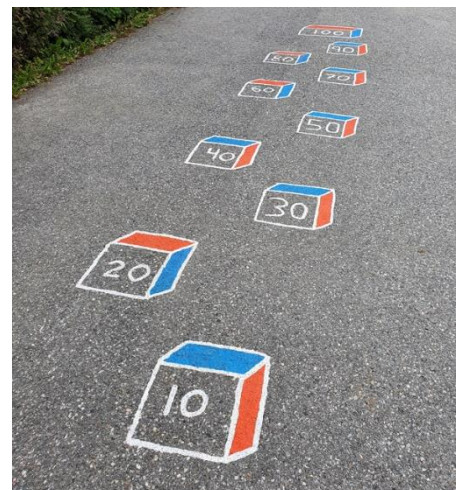
Solsystemet för NO-undervisning.

Del av en engelsk rörelsebana.

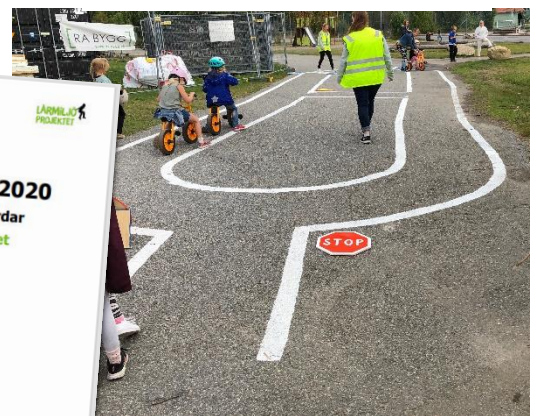
En kompassros.

10-hopp.

100-ruta.

Vägar målade under hösten inför trafikantveckan, inte av sommarjobbare, men inom Lärmiljöprojektet.

Håll Nynäshamn Rent – v 17 – nationella skräpplockarveckan

Kampanjen är nationell och drivs av Håll Sverige Rent under namnet *Vi håller rent*. I Nynäshamn genomfördes kampanjen som ett samarbete mellan Parkavdelningen och Nynäshamns Naturskola.

Detta år kunde tyvärr inte Parkavdelningen delta av ekonomiska skäl. Men flera förskolor och skolor var i alla fall ute och plockade skräp.

Mer om kampanjen finns på Naturskolans hemsida under [projekt/kampanj](#) Se även håll Sverige Rent www.hsr.se/skrapplockardagar

Normala år samlar elever och barn olika typer av skräp som sorteras i olika kassar. Soporna samlas sedan in av Parkenheten.

Earth Hour

Naturskolan skickade ut information med tips om aktiviteter inför Earth Hour genom att länka till olika sidor på WWF anpassade efter olika åldrar på eleverna.

- Nynäshamns Naturskola lyfte fram **svemester** som en bra idé för att göra en insats för klimatet. Eftersom covid 19 sedan slog till med full kraft kom ju den uppmaningen att anammas i en utsträckning som absolut inte kunde förutses.

Fjärilarnas dag i St Vika

Vingar var ett samarbetsprojekt mellan Nynäshamns Naturskyddsförening (projektägare), Nynäshamns kommun och Nynäshamns Naturskola. Projektet fick stöd från Leader Uross (Utveckla Roslagen och Stockholms Skärgård) och pågick fram till september 2014.

I Vingar kombinerades naturvård, miljöpedagogik och friluftsliv. Barn och ungdomar involverades för att tillsammans värna om Fjärilarnas Marker i Stora Vika och förbättra tillgängligheten i området.

Sedan dess anordnas varje år fjärilarnas dag.

- **Fjärilarnas dag** ställdes detta år in på grund av pandemin.

Klimatsmart och corona-anpassat färdmedel under våren när skolorna i Sunnerby inte kunde åka buss till Naturskolan. Då tog sig Naturskolan dit.

Hagmarken i Torp, Sorunda

Syftet med projektet, som startade 1997, var att kombinera utomhuspedagogik med IT. Eleverna i Sunnerbyskolan som har jobbat med projektet har varit mellan 6 och 9 år. I projektet förenades IT, utomhuspedagogik och naturvård genom att studier och arbete gjordes i Torps hage (Axels hage) som är 12,5 ha stort. Den ursprungliga floran och faunan i hagmarken är hotad på grund av igenväxning på grund av att hävden upphörde när jordbruket moderniserades. Ett mål är att få tillbaka den ursprungliga hävdgynnade floran och faunan. Länsstyrelsen har tagit fram en skötselplan. Med hjälp från bland annat Landstingets miljövårdsfond och Nynäshamns kommuns miljövårdsfond samlades 98 000 kr in i början av projektet. Pengarna användes till bland annat rövning och gärdesgårdsbygge. Nu används hagmarken i olika omfattning som ett uteklassrum av Sunnerbyskolan.

Detta har hänt under året:

- Samarbetet med Nynäshamns Naturskyddsförening fortsatte med bland annat rövning, fagning och ängsslätter med lie in en mindre del av hagmarken.
- På grund av pandemin hade Kyrkskolans 3:or och Sunnerbyskolans 5:or sina naturskoledagar i hagmarken.
- Inom **Lärmiljöprojektet** gjordes samlingsplatsen vid vindskyddet i ordning i juni.

Nya sittstolar i hagmarken tillverkades inom Lärmiljöprojektet i juni. Uteklassrummet kan nu användas av Sunnerbyskolan och Kyrkskolan.

INTERNATIONELLT

Kontakterna med Japan, Kina och Sydkorea

- Den kinesiska antologin där ett kapitel ur naturskolans bok *Att lära in ute året runt* finns med har under 2020 genomgått statlig kontroll och väntas bli godkänd under 2021.
- Arbetet med att översätta boken *Leka och lära naturvetenskap och teknik ute* till kinesiska har fortgått under 2020.
- Planer för en konferens i Kina under 2020 fick ställas in på grund av pandemin.
- En annan organisation kom med en förfrågan om att naturskolan ska ha ett så kallat summer camp för kinesiska barn under sommaren 2020. Planerna ställdes in på grund av pandemin.
- **Översättning** av boken *Leka och lära matematik ute* till koreanska färdigställdes och boken släpptes i Sydkorea under 2020.
- Digitalt möte med Japan 10/12 angående framtida samarbeten.

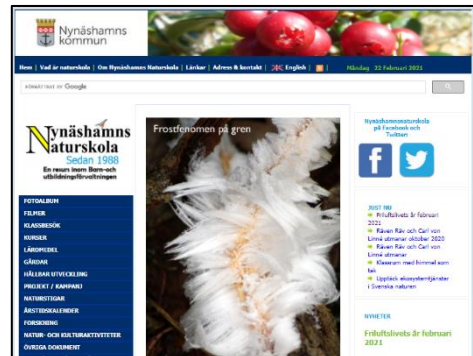
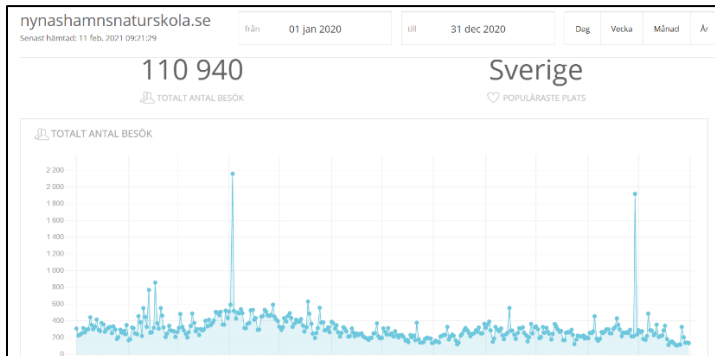

Den koreanska översättningen av Leka och lära matematik ute blev klar under året.

HEMSIDAN www.nynashamnsnaturskola.se

Naturskolans hemsida som administreras av Naturskolan är ett komplement till den kommunala sidan. Eftersom Naturskolan har ett visst inkomstkrav behöver hemsidan användas för att ge information om bland annat kurser som Naturskolan erbjuder. Här finns också alla handledningar till lärarna som de behöver i för- och efterarbetet inför naturskoledagarna. All information om olika projekt och kampanjer finns också här för alla intresserade i och utanför kommunen. Här finns filmer om böckerna och de olika klassteman som erbjuds. Det är genom hemsidan som intresset från Kina och andra länder har väckts eftersom Nynäshamns Naturskola har bra information på engelska.

- **304 besök per dag i snitt på hemsidan** noterades under 2020, vilket innebär totalt drygt 110 000 besök under året.

Filmer

På hemsidan finns de filmer som det lokala produktionsbolaget Prospericon har producerat. På www.nynashamnsnaturskola.se ligger filmerna om varje tema/program som klasserna har under sin skoltid när de besöker Nynäshamns Naturskola. Här finns också en 16 minuter lång informationsfilm om Nynäshamns Naturskola. Sedan tidigare ligger även filmerna om utomhuspedagogik och böckerna i serien "Att lära in ute".

- I samband med Generation Peps kampanj **Upp och hoppa Sverige** i januari gjordes en film med en utmaning där Rävén Räv och Carl von Linné gjorde så kallade jumping jacks under 30 sekunder. Rävén Räv är en figur som eleverna i åk 2 träffar och Carl von Linné har eleverna i årskurs 1 träffat. Här kan ni se filmen http://www.nynashamnsnaturskola.se/filmPage_new.php?filmNamn=36&datum=2020 Ytterligare tre filmer gjorde sedan med utmaningar under 30 sekunder för att främja fysisk aktivitet.

SOCIALA MEDIER

- Nynäshamns Naturskola finns på [Facebook](#), [Twitter](#) och på Instagram.

Så följ oss där.

Flera filmer med utmaningar om fysisk aktivitet lades ut på Facebook under året. Den mest populära filmen nåddes av fler än 12 000 personer.

NYNÄSHAMNS NATURSKOLA I PRESSEN

I Grundskoletidningen var temat för nr 6 2020 att undervisa ute. En reporter var med under en dag med åk 6 och intervjuade Robert Lättman-Masch. Det resulterade i ett stort reportage på fem sidor.

I Nynäshamnsposten kunde vi läsa om de asfaltmålningar som gjordes av sommarjobbare inom Lärmiljöprojektet under handledning av Janne Jonsson som var anställd i projektet.

I samband med att Mats Wejdmark gick i pension gjordes ett reportage i Nynäshamnsposten i oktober.

En serie med intervjuer i danska tidningen Torpare som vänder sig till de 48 000 danska prenumeranter som har torp i Sverige. Robert Lättman-Masch har intervjuats till numren i februari, april och juni 2020 och dessutom bidragit med fotografier. Intervjuserien handlar om naturen i aktuell månad. Artiklarna finns på hemsidan under rubriken

ÖVRIGT

Kompetensutveckling

- Föreläsning 11/2 i Gröndalsskolans aula om förskoleprojekt.
- Naturskolekonferensen i Sundsvall 4-6/3. Workshops, föreläsningar och erfarenhetsutbyte mellan Sveriges naturskolor.
- Regionträff 14/4, 9/6, 20/11 med naturskolorna i region Stockholm via Zoom.
- Klimatfestivalen, digitalt via Zoom, korta föreläsningar 11/5, 12/5 och 14/5.
- Utbildning 13/8 på Sävo arrangerat av Nyköpings Naturskola med fokus på träd i landskapet.
- Föreläsning 31/8 i Gröndalsskolans aula angående Barnkonventionen.
- Utbildning 8/9 med kommunikatörer om kommunikation inom kommunen.
- Regionträff 21/9 på Tyresö Naturskola med utbildning om klimattema.
- Utbildning 28/9 med Glokala Sverige, digital Kick off för arbetet med de globala målen i kommunen.
- Regionträff 2/11 på Miljöverkstan Haninge med inspiration och utbildning utifrån deras verksamhet.
- Föreläsning 12/11 digitalt med Gustav Sundh, skolgårdsläraren.
- Digitalt forum 12/11 med Generation Pep om fysisk aktivitet och barns och ungas hälsa.

Besök och studiebesök

- Många studiebesök uteblev under 2020 på grund av pandemin.
- Studenter från Soka university i USA var på besök 18 januari för att få veta mer om Nynäshamns Naturskolas verksamhet och utomhuspedagogik.
- Botkyrka Naturskola var på studiebesök 7/2 bland annat angående åk 2 tema om däggdjur.
- Miljöverkstan i Haninge på studiebesök 20/3 angående naturskoleverksamhet.
- Hallängens förskola var på besök 4/6 och tittade på Naturskolans djur och gick Vilse-stigen.
- Svandammsskolan åk 6 hade lägerskola 27/8 i samband med naturskoledag.

En grupp studenter och lärare från Soka university i USA hann komma på studiebesök och vara med på workshops utomhus i januari innan pandemin slog till.

Årets viktigaste kompetensutvecklingsdagar är de som Naturskoleföreningen erbjuder varje år. Denna gång i Sundsvall som vi med en hårsman hann uppleva i början av mars innan restriktionerna lamslog resandet och de fysiska mötena.

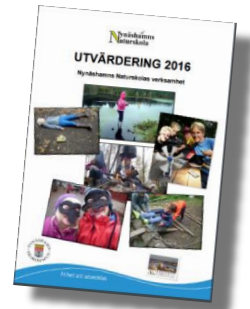
Möten och övriga aktiviteter

- Möte 24/1, 31/1, 7/2, 14/2, 21/2, 13/3, 3/4, 30/4, 8/5, 15/5, 29/5, 5/6, 17/8, 21/8, 11/9, 25/9, 9/10, 28/10, 13/11, 27/11, internt inom projektgruppen för Lärmiljöprojektet.
- Möte 13/1 på Estö med Gröndalsskolans idrottslärare för att titta på uteträningsredskap inför arbetet på Gröndalsskolans gård i Lärmiljöprojektet.
- Möte 22/1 med AUC (Arbets- och utvecklingscentrum) angående arbetsträning på Naturskolan.
- Möte 23/1, 17/3 med VA-avdelningen angående kampanjen Vett och etikett på toalett.
- Telefonmöte/intervju 28/1, 27/3 med journalist från danska tidningen Torpare.
- Möte 30/1 med rektor på Svandammsskolan angående skolornas arbete med de globala målen.
- Möte 30/1 angående Naturskolans budget.
- Möte 6/2 angående brandsäkerheten på Naturskolan inför planer på lägerskola.
- Möte och informationsträff 11/2 med Svandammsskolans skolgårdsgrupp angående Lärmiljöprojektet.
- Möte 12/2 med bland annat förvaltare och fastighetstekniker angående brandsyn.
- Möte 13/2 i Örebro med författargruppen för bokserien Att lära in ute.
- Möte och informationsträff 14/2 med Svandammsskolans fritids angående Lärmiljöprojektet.
- Möte 2/3 med rektor och lärare på Svandammsskolan angående skolornas arbete med de globala målen och en plan för framtiden.
- Möte 3/3, 14/4, 19/5, 19/8, 25/9 om uppföljning kring naturskolans praktikant via AUC.
- Möte 16/3, 14/5 med enheten för närvarostöd angående samarbete.
- Möte 30/3, 6/5, 1/6 via Teams med Utenavet angående det nationella nätverkets framtid.
- Möte 28/4 med rektor på Sunnerbyskolan angående skolgården och den planerade aktivitetsparken inom Lärmiljöprojektet.
- Möte 20/5 med förvaltaren för Sunnerbyskolan angående utvecklingen av skolgården inom Lärmiljöprojektet.
- Möte 25/5 med Arbetsförmedlingen angående anställning av praktikant med hjälp av lönebidrag.
- Möte 26/5 med sommarjobbare inför asfaltsmålningar inom Lärmiljöprojektet under två perioder.
- Möte 27/5 med rektorsgruppen angående de globala målen och framtida kommungemensamma föreläsningar.
- Möte 12/6 med rektor och pedagogista på Sunnerby förskola angående gården på den tillfälliga förskolan och vad Lärmiljöprojektet kan bidra med.
- Möte 12/8 med Västra ekoskolan i Tungelsta angående en utbildning längre fram.
- Möte 24/8 med skolchefen inför Mats pension.
- Möte 25/8 med klimat- och miljöstrateg angående trafikantdagarna och Lärmiljöprojektets bidrag med asfaltsmålningar.
- Möte 25/8 med IT-strateger angående tillgänglighetsanpassning av Naturskolans hemsida.
- Möte 2/9 digitalt med andra naturskolor angående en bok om pedagogik kring vatten.
- Möte 10/9 med Radio Stockholm P4 och intervju angående Lärmiljöprojektets asfaltsmålningar under sommaren och Naturskolans [utmanande filmer](#).
- Anställningsintervjuer 11/9 och 15/9 inför Mats pension.
- Möte 14/9, 23/11, 1/12 och 9/12 med Särskolan angående deras utemiljö.
- Möte 25/9 och 15/10 på Teams angående musikvideo med klimattema.
- Möte 25/9 med VA-avdelningen angående Naturskolans avlopp.
- Avslutningslunch för Mats 30/9 på hans sista arbetsdag efter 32 år på Nynäshamns Naturskola.
- Möte 19/10 med förvaltaren från Fastighetsavdelningen angående Naturskolans lokaler.
- Möte med skolchefen 4/11 inför anställning av ny medarbetare på Naturskolan.
- Möte 19/11 med skolchefen om Lärmiljöprojektets framtid.
- Möte 21/11 via Zoom med Ryssland angående läget och framtida samarbeten.
- Träff 24/11 i nätverket för *Learning for future* där representanter från varje skola finns med.
- Möte 3/12 på Svandammsskolans gård angående utvärdering och ytterligare åtgärder inom Lärmiljöprojektet.
- Möte 16/12 med klimat- och miljöstrateg angående kommunens hållbarhetsstrategi.

UTVÄRDERING AV VERKSAMHETEN

Under 2015 - 2016 gjordes den senaste återkommande stora utvärderingen av Naturskolan. Denna gång fick varje lärare som besökte Naturskolan med sin klass svara digitalt med hjälp av lap top vid fikapausen. Denna metod är det bästa sättet att få in svar på, eftersom enkäter via mail inte ger tillräckligt svarsunderlag. Utvärderingen sammanställdes under hösten 2016 och finns [här](#) på Nynäshamns Naturskolas hemsida under rubriken "Om Nynäshamns Naturskola".

Utvärdering görs också muntligt med eleverna efter varje naturskoledag.

Utdrag ur utvärderingen

De svarande lärarna tycker naturskoledagarna fungerar bra när det gäller organisation, innehåll och pedagogik vilket de också tyckte vid tidigare utvärderingar. Drygt hälften av de svarande tycker att det är lagom att komma till Naturskolan en gång per år medan knappt hälften tycker att det är för sällan. Andelen som tycker att det är viktigt med förarbete och efterarbete inför och efter klassens dag på Naturskolan och har ökat kraftigt under de senaste åren (79 % resp 80 %). De som tycker att naturskoledagen är integrerad med ordinarie undervisning har också ökat kraftigt, till 84 % av de svarande. Det är mycket positivt, framförallt för eleverna som därmed ges ökad möjlighet till lärande inom det aktuella temat. Orsaken till denna ökning är troligen att vi nu tydligare beskriver vilket centralt innehåll i Lgr 11, som eleverna arbetar med under naturskoledagarna och att det nu till varje tema finns en omfattande handledning med fakta och annan information.

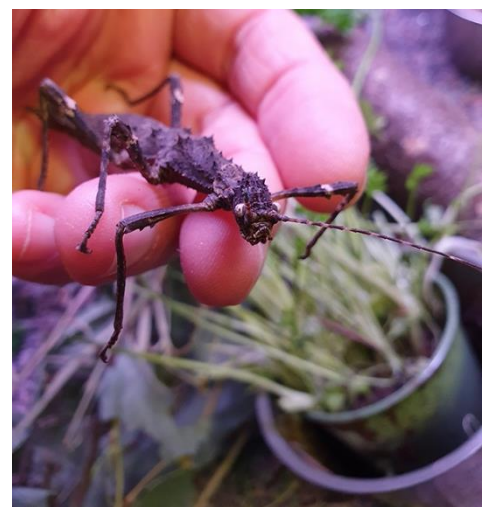
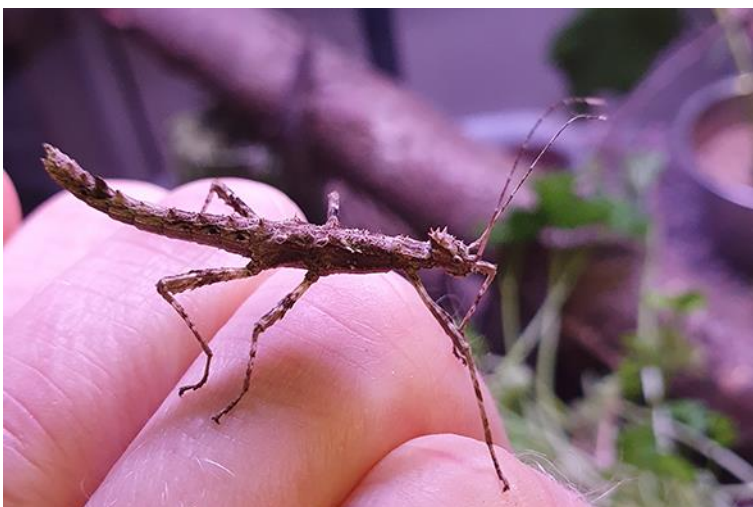
TERRARIEUTSTÄLLNING

Naturskolan har en **permanent terrarieutställning** och hyser ett antal olika djur i syfte att visa hur man pedagogiskt kan använda dessa för att resonera med elever vad olika djur kräver för att överleva och för att synliggöra ekologiska problem. Att sköta och odla djur har också ett stort värde för att utveckla den empatiska förmågan hos barn. Djuren har också en avdramatiserande effekt då många barn bär på en rädsla för till exempel ormar, spindlar och kackerlackor.

På Naturskolan finns ormar, ödlor, skalbaggar, dödsallekackerlackor, syrsor, vandrande pinnar, fågelspindel mm. De klasser, lärare eller förskolepersonal som vill komma på studiebesök får göra det och de som vill påbörja en odling får ta med sig djur från Naturskolan.

Rödknäad mexikansk fågelspindel är ett djur som inte så många vill att vi tar fram.

Vandrande pinnar är tacksamma djur att ha hand om under förutsättning att de får rätt mat. Vad som helst duger inte. Ekologisk persilja får de året runt. Under vinterhalvåret salalblad och under sommarhalvåret hallonblad.

FASTIGHET OCH UTEMILJÖ

Husets **underhåll** sköts av fastighetsförvaltningen och övrig **skötsel och städning görs av Naturskolan**. Under sommarlovet, jullovet och sportlovet måste Naturskolans olika djur ges mat och vatten två gånger i veckan.

Huset hyrs vissa vardagkvällar och ett stort antal helger av Ösmo Scoutkår som har verksamhet i huset och i omgivningarna.

Byte av den över 30 år gamla skylten som visar vägen till Naturskolan. Den nya skylten tillverkades av en av alla de bakar som blivit över i arbetet med Lärmiljöprojektet.

Nynäshamns Naturskola 2021-02-22

Robert Lättman-Masch

Avslutning vid elden i samband med Mats Wejdmarks sista arbetsdag 30 september 2020.

Postadress Nynäshamns kommun Naturskolan 149 81 Nynäshamn	Besöksadress Sjöudden Slutet på Storeksvägen 148 30 Ösmo	Tel/Mobil Robert 08 520 73708, Ylva 08 520 73709	E-post robert.lattman-masch@nynashamn.se ylva.skilberg@nynashamn.se
Hemsida www.nynashamnsnaturskola.se			

